

LEHDISTÖTIEDOTE nro 53/25

Luxemburgissa 29.4.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-452/23 | Fastned Deutschland

Unionin tuomioistuin täsmentää edellytyksiä, joiden täytyessä konsessiosopimusta voidaan muuttaa ilman uutta sopimuksentekomenettelyä

Mahdollisuus muuttaa konsessiosopimusta tiettyjen edellytysten täytyessä ilman uutta sopimuksentekomenettelyä koskee myös konsessiosopimusta, jonka sopimuspuoleksi on alun perin valittu in house -yksikkö, vaikka konsessionhaltija on sittemmin yksityistetty

Unionin tuomioistuimelta tiedusteltiin sellaisen riidan yhteydessä, joka koski olemassa olevien konsessiosopimusten laajentamista Saksan moottoriteiden levähdysalueiden hyödyntämisestä kattamaan myös sähköajoneuvojen latauspisteiden rakentamisen ja hyödyntämisen, mahdollisuutta toteuttaa tällainen laajentaminen ilman uutta sopimuksentekomenettelyä tiettyjen edellytysten täytyessä. Unionin tuomioistuin katsoo, että tälle ei ole esteenä se, että konsessiosopimuksen sopimuspuoleksi on alun perin valittu in house -yksikkö, vaikka konsessionhaltija on sittemmin yksityistetty. Ei ole tarpeen valvoa konsessiosopimuksen sopimuspuolen alkuperäisen valinnan sääntöjenmukaisuutta kyseisen valinnan riitauttamista koskevien määräaikojen päätyttyä. Edellytys, jonka mukaan muutoksen on oltava tarpeen ennalta arvaamattomien olosuhteiden tähden, merkitsee sitä, että tällaiset olosuhteet edellyttävät alkuperäisen konsessiosopimuksen mukauttamista sen varmistamiseksi, että sen asianmukaista täyttämistä voidaan jatkaa.

Autobahn Tank & Rast ja Ostdeutsche Autobahntankstellen hyödyntävät noin 90:tä prosenttia Saksan liittovaltion moottoriteiden levähdysalueista noin 360 sellaisen konsessiosopimuksen nojalla, jotka ne ovat tehneet Saksan valtion kanssa¹. Saksan valtio laajensi sittemmin – ilman uutta sopimuksentekomenettelyä – kyseiset olemassa olevat konsessiosopimukset kattamaan sähköajoneuvojen latauspisteiden rakentamisen ja hyödyntämisen kyseisillä levähdysalueilla. Fastned², joka hyödyntää tällaisia latauspisteitä Saksassa, riitauttaa saksalaisessa tuomioistuimessa mainitun konsessiosopimusten laajentamisen.

Kyseisistä 360 konsessiosopimuksesta 280 oli alun perin tehty vuosina 1996–1998 kahden kyseessä olevan hyödyntäjän edeltäjän³ kanssa ilman tarjouspyyntöä, ja kyseisten sopimusten enimmäisvoimassaoloaika on 40 vuotta. Saksan valtio omisti tuolloin 100 prosenttia mainitusta edeltäjästä, ennen kuin se yksityistettiin täysin.

Fastned katsoo, että konsessiosopimusten laajentaminen latauspisteisiin on pätemätön, sillä sen mukaan laajentamista olisi pitänyt edeltää Euroopan unionin laajuinen sopimuksentekomenettely.

Saksalainen tuomioistuin on tiedustellut unionin tuomioistuimelta unionin säännöksistä, joita sovelletaan sellaisten konsessiosopimusten osapuolten valintaan, joiden on arvonsa tähden lähtökohtaisesti oltava avoimia kilpailulle⁴.

Yhdessä näistä säännöksistä sallitaan tiettyjen edellytysten⁵ täytyessä se, että olemassa olevaa konsessiosopimusta muutetaan ilman uutta sopimuksentekomenettelyä, kun kyseinen muuttaminen on tarpeen ennalta arvaamattomien olosuhteiden tähden. Fastnedin mukaan kyseistä säännöstä ei sovelleta konsessiosopimuksiin,

joita ei alun perin ollut tehty tarjouspyynnön perusteella.

Unionin tuomioistuin vastaa, että kyseessä olevaa säännöstä sovelletaan myös silloin, kun konsessiosopimuksen sopimuspuoleksi on alun perin valittu in house -yksikkö⁶ ilman kilpailuttamista ja kyseisen konsessiosopimuksen kohteen muuttaminen tapahtuu ajankohtana, jona konsessionhaltija ei enää ole in house -yksikkö. Kyseisessä säännöksessä ei edellytetä, että kansalliset tuomioistuimet valvovat konsessiosopimuksen sopimuspuolen alkuperäisen valinnan sääntöjenmukaisuutta sellaisen kanteen yhteydessä, jolla vaaditaan konsessiosopimuksen muuttamisen kumoamista mainitun alkuperäisen valinnan riitauttamiseksi säädettyjen määräaikojen päätyttyä.

Unionin tuomioistuin täsmentää lisäksi, että konsessiosopimuksen muuttaminen on mainitussa säännöksessä tarkoitettulla tavalla tarpeen, jos ennalta arvaamattomat olosuhteet edellyttävät alkuperäisen konsessiosopimuksen mukauttamista sen varmistamiseksi, että sen asianmukaista täyttämistä voidaan jatkaa.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Tuomion koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite -sivustolla](#). ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Autobahn des Bundesin, joka on yksityisoikeudellinen yhtiö, joka kuuluu Saksan liittotasavallan omistukseen, jota ei voida luovuttaa, välityksellä.

² Tesla Germany vastusti aluksi Fastnedin kanssa konsessiosopimukseen tehtyjä muutoksia, mutta luopui sittemmin asiansa ajamisesta.

³ Tank & Rast AG.

⁴ Käyttöoikeussopimusten tekemisestä 26.2.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2014/23/EU](#).

⁵ Kyseessä olevan säännöksen mukaan mahdollisuus muuttaa konsessiosopimusta ilman uutta sopimuskentekomenettelyä edellyttää kolmen edellytyksen täyttymistä. Ensimmäinen edellytys sisältää kaksi osaa, joista ensimmäinen koskee sellaisten olosuhteiden ilmenemistä, joita huolellinen hankintaviranomainen ei olisi voinut ennakoita, ja toinen sitä, että tällaisten olosuhteiden vuoksi on tarpeen muuttaa kyseessä olevaa konsessiosopimusta. Toinen edellytys edellyttää, ettei kyseinen muutos vaikuta kyseessä olevan konsessiosopimuksen yleiseen luonteeseen. Kolmas edellytys edellyttää lähtökohtaisesti, että kyseisen sopimuksen arvon lisääminen on korkeintaan 50 prosenttia alkuperäisen konsessiosopimuksen arvosta.

⁶ Ajankohtana, jona valittiin sopimuspuoli 280:een kyseessä olevista 360 konsessiosopimuksesta, sovellettavien säännösten mukaan in house -yksikkönä pidettiin yksikköä, jossa i) hankintaviranomainen käyttää samanlaista määräysvaltaa kuin omilla yksiköissään tai joka ii) toteutti pääosan toiminnastaan kyseisen hankintaviranomaisen kanssa.